

Kommunstyrelsen
Camilla Goliath
Epost: camilla.goliath@vasteras.se

Kopia till
Byggnadsnämnden
Fastighetsnämnden
Tekniska nämnden

Kommunstyrelsen

Remissyttrande av betänkande "Ekologisk kompensation. Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses". SOU 2017:34

Förslag till beslut

Stadsledningskontorets förslag till yttrande godkänns och skickas till Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet.

Ärendebeskrivning

Västerås stad har fått följande remiss från Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet: *Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34*. Remissvar ska ha inkommit till senast den 4 oktober 2018.

Regeringen beslutade den 17 mars 2016 (dir. 2016:23) att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föreslå åtgärder för en mer effektiv tillämpning av ekologisk kompensation. Utredaren har fått i uppdrag att identifiera och föreslå åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploatering och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Åtgärderna ska syfta till att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Utredaren föreslår följande åtgärder:

- Utveckla befintlig lagstiftning genom ändringar i miljöbalken, PBL och annan lagstiftning.
- Införa försöksverksamhet av kompensationspooler, som förmedlar värdeskapande insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder.

Utredaren menar att innebörden av förslagen blir:

- Kunskapen om behovet av ekologisk kompensation och tillämpningen av lämpliga rutiner och metoder kommer att öka.

- Tillämpningen av ekologisk kompensation kommer att öka, vilket i sin tur motverkar förluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Vid tillämpning av den i utredningsdirektivet påtalade skadelindringshierarkin, kommer en ökad ekologisk kompensation inte att hindra fortsatta exploateringar.
- Genom förslagets fokus på förutsägbarhet, konsekvens och effektivitet i befintligt prövningssystem, kommer den ekologiska kompensationen endast att ha marginell påverkan på en exploaterings totala kostnad och tidsåtgång.

Vid sammanställning av remissvaret har stadsledningskontoret haft intern remiss till fastighetsnämnden, byggnadsnämnden och tekniska nämnden. Samtliga nämnder ställer sig positiva till remissens innehåll.

Beslutsmotivering

Stadsledningskontoret konstaterar att remissen går i linje med intentionerna i Västerås översiktplan 2026, exempelvis strategin grön och blå identitet (ta tillvara och utveckla ekosystemtjänster) samt i enlighet med stadens arbete med balanseringsprinciper vid exploatering.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Remissens innehåll påverkar inte stadens ekonomi.

Hållbar utveckling

Remissens innehåll bedöms stärka den ekologiska hållbarheten genom att den främjar biologisk mångfald.

KOPI

Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar gällande: Ekologisk kompensation. Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34)

Västerås stad har fått Regeringskansliets förslag till "Ekologisk kompensation. Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses" för synpunkter.

Västerås stad har en tydlig hållbarhetsprofil och finner att utredningens förslag till stor del befäster det arbets sätt som redan finns inom Västerås Stad. Skadelindringshierarkin i miljöbalken stämmer bra överens med det som lyfts fram i stadens egna dokument om balanseringsprinciper. Det går utifrån dagens lagstiftning att ställa krav på kompensationsåtgärder och upplevelsen från förvaltningens sida är att Länsstyrelsen i Västmanland använder sig av den möjligheten redan idag. Utredningens förslag om att göra krav på kompensation obligatoriskt kommer inte medföra någon praktisk skillnad, men kan ge ett starkare stöd för det arbets sätt som till stor del tillämpas idag.

Västerås stads synpunkter

- Krav på kompensationsåtgärder i detaljplan bör kunna avse åtgärder även utanför detaljplanens område. Möjligheten att ställa krav på kompensationsåtgärder i ett exploateringsavtal ökar om kravet finns med i detaljplanen, eftersom att det då blir tydligt att kompensation krävs för genomförandet av detaljplanen.
- Västerås stad finner det önskvärt att det förtydligas i lagstiftningen att kompensationsåtgärder är möjliga att reglera i ett exploateringsavtal. Ett förtydligande i lagstiftningen skulle underlätta för de kommuner som valt att hänvisa till lagstiftningen i sina riktlinjer.
- Staden önskar även att reglerna ses över om gatukostnadsersättning

Organisationsnr: 212000-2080

och förtydligar i dessa att kompensationsåtgärder kan vara aktuella. Upprustning av befintliga parker och allébrydda gator kan ge upphov till kompensationsåtgärder. Uttag av gatukostnadsersättning vid en sådan upprustning föranleds inte alltid av detaljplaneändring.

- Staden stödjer förslaget med en försöksverksamhet av kompensationspooler. Kompensationspoolernas användning behöver bestämmas, det finns en farhåga om att de blir "skadeståndspooler" och inte utmynnar i konkreta åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.
- Eftersom markåtkomst i samband med kompensationsåtgärder även fortsättningsvis kommer att bygga på frivilliga överenskommelser är nyttjandet av marken för ändamålet över tid viktigt. Staden ser därför positivt på utredningens förslag att en lämplig skyddsform för kompensationsområden i utreds.
- Staden anser att kompensationsåtgärderna ska utföras och finnas på plats innan exploateringen görs.
- Staden är positiv till förslaget att öka kunskapen i planeringsprocessen om användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder.

Med vänlig hälsning

Karin Hjärpe
Biträdande stadsdirektör

Camilla Goliath
Samhällsbyggnadsstrateg

Byggnadsnämnden

§ 175

Dnr BN 2018/00406-1.7.1

Remiss av betänkande Ekologisk kompensation åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses

Beslut

1. Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till Kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Byggnadsnämnden har fått följande betänkande på remiss Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsen tillhand senast den 31 augusti.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till beslut enligt punkt 1 och 2 ovan.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34.

Förslag till beslut

- (1) Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till Kommunstyrelsen
- (2) Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Byggnadsnämnden har fått följande betänkande på remiss *Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34*. Remissen har även skickats till Tekniska nämnden och Fastighetsnämnden. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsen tillhand senast den 31 augusti.

Bakgrund/Innehåll

Regeringen beslutade den 17 mars 2016 (dir. 2016:23) att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föreslå åtgärder för en mer effektiv tillämpning av ekologisk kompensation. Utredaren har fått i uppdrag att identifiera och föreslå åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploatering och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Åtgärderna ska syfta till att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Utredaren föreslår följande åtgärder:

- Utveckla befintlig lagstiftning genom ändringar i miljöbalken, PBL och annan lagstiftning.
- Införa försöksverksamhet av kompensationspooler, som förmedlar värdeskapande insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder

Utredaren menar att innebörden av förslagen blir:

- Kunskapen om behovet av ekologisk kompensation och tillämpningen av lämpliga rutiner och metoder kommer att öka.
- Tillämpningen av ekologisk kompensation kommer att öka, vilket i sin tur motverkar förluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Vid tillämpning av den i utredningsdirektivet påtalade skadelindringshierarkin, kommer en ökad ekologisk kompensation inte att hindra fortsatta exploateringar.
- Genom förslagets fokus på förutsägbarhet, konsekvens och effektivitet i befintligt prövningssystem, kommer den ekologiska kompensationen endast att ha marginell påverkan på en exploaterings totala kostnad och tidsåtgång.

Tekniska nämnden ska redovisa Västerås stads synpunkter på ändringar i Väglag och vägförordning.

Dessutom innehåller utredningen förslag till ändringar i följande lagar: Lag om kontinentalsockeln, Lag och förordning om byggande av järnväg, Lag om Sveriges ekonomiska zon, Ellagen och Nationalparksförordningen. Ändringarna i dessa bedöms dock inte ha någon påverkan på byggnadsnämndens ansvarsområden.

Miljöbalken kompletteras bland annat med krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder som underlag i MKB och tydliggörande av krav på kompensation för flertalet tillstånds- och dispensärenden. Vidare tydliggörs den så kallade skadelindringshierarkin i miljöbalken så att det framgår att man vid tillståndsprövning och dispensprövning i första hand ska undvika skada, i andra hand vidta skyddsåtgärder och i tredje hand återställningsåtgärder. När det visar sig att en verksamhet eller åtgärd kan tillåtas efter sådana hänsyn ska man överväga rimliga kompensationsåtgärder.

Plan- och bygglagen kompletteras med att planläggning ska främja ekologiskt funktionella landskap och att kompensationsåtgärder för skada på miljön får bestämmas i detaljplan och ställas som krav i bygglov. Detta görs genom följande ändringar:

- 2 kap. 3 § Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja...
Punkt 4 & 5
 - 4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, *och*
 - 5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.ändras till 4,5 & 6
 - 4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens,
 - 5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet, *och*
 - 6. *ekologiskt funktionella landskap*
- 4 kap. Kompensation 12a § I en detaljplan får kommunen, bestämma kompensationsåtgärder för skada på miljön

Bestämmelsen är ny och innebär att kommunen i en detaljplan får bestämma om kompensationsåtgärder för att gottgöra skada på miljön. Avseende fysisk planering blir det främst fråga om kompensation för förlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Bestämmelsen är liksom motsvarande skyddsåtgärder i 4 kap. 12 § PBL begränsad till att avse kompensationsåtgärder inom planområdet. Planläggning där möjlighet att bestämma om kompensationsåtgärder används, ska ske i enlighet med skadelindringshierarkin så att skada på biologisk mångfald och ekosystemtjänster i första hand undviks, i andra hand hindras och i sista hand kompenseras. Det sista steget i skadelindringshierarkin möjliggörs genom den nya bestämmelsen på ett tydligare sätt i lagstiftningen.

- 4 kap. 14§ I en detaljplan får kommunen bestämma att lov eller startbesked för en åtgärd som innebär en väsentlig ändring av markens användning endast får ges under förutsättning att...
Ny punkt
 - 6. *åtgärder för att kompensera skador på miljön har vidtagits.*
I en detaljplan får kommunen bestämma att slutbesked för en åtgärd som innebär en väsentlig ändring av markens användning endast får ges under förutsättning att åtgärder för att kompensera skador på miljön har vidtagits

Ändringen innebär att ett tillägg görs i bestämmelsen som innebär att kommunen i en detaljplan får bestämma att lov, startbesked eller slutbesked för en åtgärd som innebär en väsentlig ändring av markens användning endast får ges under förutsättning att åtgärder för att kompensera skador på miljön har vidtagits.

- 9 kap. 40 § Av ett bygglov, rivningslov eller marklov ska det framgå.....
Tillägg i texten
Lovet ska också innehålla de villkor och upplysningar som följer av 4 kap 14 § andra stycket eller 23, 36, 37 eller 38 § detta kapitel, eller behövs i övrigt.

Ändringen är en erinran om att det i förekommande fall är lämpligt att upplysa om villkor om kompensation som kan gälla för slutbesked.

- 10 kap. 23 § Byggnadsnämnden ska med ett startbesked godkänna att en åtgärd som avses i 3 § får påbörjas, om...
Tillägg punkt 5
5. de villkor som har uppställts enligt 4 kap. 14 § första stycket eller 9 kap. 37 a § är uppfyllda.

Ändringen är en följdändring med anledning av att det införs ett andra stycke i 4 kap. 14 § som ger möjlighet att villkora slutbesked med att kompensationsåtgärder har vidtagits.

- 10 kap. 34 § Byggnadsnämnden ska med ett slutbesked godkänna att en eller flera åtgärder som avses i 3 § ska anses slutförda och, i fråga om byggåtgärder, att byggnadsverket får tas i bruk, om...
Ny punkt
2. de villkor som har uppställts enligt 4 kap 14 § andra stycket är uppfyllda och

34 § Ändringen har till syfte att tydliggöra att sådana kompensationsåtgärder som krävs för ett slutbesked ska vara vidtagna innan slutbesked kan meddelas.

Utredningen föreslår även att en försöksverksamhet av kompensationspooler ska införas, vilket man använder i ett antal andra länder. En kompensationspool handlar om att en markägare som skapar naturvärden i form av ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster ska kunna sälja värdet av dessa till dem som behöver kompensera för motsvarande värden vid t.ex. en exploatering, men på grund av begränsad möjligheter kan inte kompensera inom detaljplansområdet. Utredningen förslår att regeringen ger ett antal län i uppdrag att utveckla och genomföra en försöksverksamhet med kompensationspooler och att den här försöksverksamheten pågår under fem år.

Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34) finns i sin helhet på http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2017/04/SOU-2017_34_webb.pdf.

Yttrande

Stadsbyggnadsförvaltningen finner att utredningens förslag till stor del skulle stärka det arbetssätt som redan finns inom Västerås Stad. Skadelindringshierarkin i miljöbalken stämmer

bra överens med den som lyfts fram i stadens egna dokument om balanseringsprinciper. Det går utifrån dagens lagstiftning att ställa krav på kompensationsåtgärder i samband med dispensärenden och erfarenheter från förvaltningens sida är att Länsstyrelsen i Västmanland använder sig av den möjligheten redan idag. Utredningens förslag om att göra krav på kompensation obligatoriskt kommer inte medföra någon praktisk skillnad utan snarare kommer det att underlätta genomförande och uppföljning av villkorat beslut.

Möjligheten att ställa krav på kompensationsåtgärder i ett exploateringsavtal ökar om kravet finns med i detaljplanen, eftersom att det då blir tydligt att kompensation krävs för genomförandet av detaljplanen. Förvaltningen finner det önskvärt att det förtydligas i lagstiftningen att kompensationsåtgärder är möjliga att reglera i ett exploateringsavtal. Förvaltningen anser att krav på kompensationsåtgärder i vissa detaljplan bör kunna avse åtgärder även utanför detaljplanens område när likvärdig kompensation inte kan ske i ett detaljplansområde.

Förvaltningen stödjer förslaget med en försöksverksamhet av kompensationspooler. I samband med framtagande av Balanseringsprinciper för natur- och kulturvärden i samband med exploatering och samhällsbyggnad, antagen av KF 2015-09-03, hade man studerat arbetet med kompensationspooler i andra länder men kom fram till att det inte fanns juridiskt stöd att arbeta med metodiken i Sverige. Kompensationspooler kan vara ett sätt att möjliggöra kompensation även för små markägare och vid mindre exploateringar. Små markägare kan ha svårigheter att använda sig av kompensationsåtgärder då de inte har rådighet över mark. Det finns också en risk att kompensationen styrs av vad som blir möjligt för markägaren att genomföra och då skulle kompensationspooler kunna bidra till att istället genomföra projekt som skapar ett större mervärde. Dock är det viktigt att framhålla att det måste finnas en koppling mellan de naturvärden som tas i anspråk och vad kompensationspoolen ska användas till. Kompensationspoolernas användning behöver bestämmas, det finns en farhåga om att de blir "skadeståndspooler" och inte utmynnar i konkreta åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.

I dag skiljer sig tillämpning av ekologisk kompensation mellan olika län och olika ärendetyper. Liknande intrång kan innebära mycket olika krav på kompensation. För att kunna använda ekologisk kompensation som ett effektivt styrmedel behövs tydlig vägledning och information omtillämpning och utformning. Förvaltningen är därför positiv till förslaget öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder.

Fastighetsnämnden

§ 184

Dnr FN 2018/00223-1.7.1

Remiss av betänkande "Ekologisk kompensation"

Beslut

Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Fastighetsnämnden har fått följande utredning på remiss Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34.

Remissen har även skickats till tekniska nämnden och byggnadsnämnden.

Teknik- och fastighetsförvaltningen för fastighetsnämnden har i skrivelse daterad den 11 juli 2018 yttrat sig i ärendet.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har till nämnden lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Fastighetsnämnden och teknik- och
fastighetsförvaltningen
Cecilia Olsson
Epost: cecilia.olsson@vasteras.se

Kommunstyrelsen

**Remissyttrande av betänkande "Ekologisk kompensation" -
Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald
och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av
markexploatering tillgodoses" SOU 2017:34**

Teknik- och fastighetsförvaltningen under fastighetsnämnden finner att utredningens förslag till stor del befäster det arbetssätt som redan finns inom Västerås Stad. Skadelindringshierarkin i miljöbalken stämmer bra överens med det som lyfts fram i stadens egna dokument om balanseringsprinciper. Det går utifrån dagens lagstiftning att ställa krav på kompensationsåtgärder och upplevelsen från förvaltningens sida är att Länsstyrelsen i Västmanland använder sig av den möjligheten redan idag. Utredningens förslag om att göra krav på kompensation obligatoriskt kommer inte medföra någon praktisk skillnad.

Förvaltningen anser att krav på kompensationsåtgärder i detaljplan bör kunna avse åtgärder även utanför detaljplanens område. Möjligheten att ställa krav på kompensationsåtgärder i ett exploateringsavtal ökar om kravet finns med i detaljplanen, eftersom att det då blir tydligt att kompensation krävs för genomförandet av detaljplanen.

Förvaltningen finner det önskvärt att det förtydligas i lagstiftningen att kompensationsåtgärder är möjliga att reglera i ett exploateringsavtal. Utredningen anser att det bör räcka att kommunen uppdaterar sina riktlinjer för exploateringsavtal. Ett förtydligande i lagstiftningen skulle dock underlätta för de kommuner som valt att hänvisa till lagstiftningen i sina riktlinjer. Det är resurskrävande för kommunerna att uppdatera sina riktlinjer.

Det är även nödvändigt att man ser över reglerna om gatukostnadsersättning och förtydligar i dessa att kompensationsåtgärder kan vara aktuella. Upprustning av befintliga parker och allébrydda gator kan ge upphov till kompensationsåtgärder. Uttag av gatukostnadsersättning vid en sådan upprustning föranleds inte alltid av detaljplaneändring.

Förvaltningen stödjer förslaget med en försöksverksamhet av kompensationspooler. Det kan vara ett sätt att möjliggöra kompensation även för små markägare och vid mindre exploateringar. Små markägare kan ha svårigheter att använda sig av kompensationsåtgärder då de inte har rådighet

över mark. Det finns också en risk att kompensationen styrs av vad som blir möjligt för markägaren att genomföra och då skulle kompensationspooler kunna bidra till att istället genomföra projekt som skapar ett större mervärde. Dock är det viktigt att framhålla att det måste finnas en koppling mellan de naturvärden som tas i anspråk och vad kompensationspoolen ska användas till. Kompensationspoolernas användning behöver bestämmas, det finns en farhåga om att de blir ”skadeståndspooler” och inte utmynnar i konkreta åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.

Tekniska nämnden

Sammanträdesprotokoll §§ 126-127

Sammanträdesdatum	28 augusti 2018
Plats och tid	Stadshuset A391, kl 13:30 – 16:10
Tjänstgörande ledamöter	Jazmin Pettersson (S), Ordförande Ulf Jansson (C), 1:e vice ordförande Stefan Lindh (M), 2:e vice ordförande Mikael Vilbaste (MP) Solveig Nygren (M)
Tjänstgörande ersättare	Ali Khatab (MP), § 126 Ann-Christine Alkazhami (S), § 127 Sture Larsson (L)

Vid protokollet Kerstin Herbertsson

Paragraferna direktjusteras på sammanträdet

VÄSTERÅS STAD

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla.

Protokoll från	Tekniska nämnden, §§ 126-127
Sammanträdesdatum	2018-08-28
Justeringsdatum	2018-08-28
Anslagsdatum	2018-08-29
Datum för nedtagande	
Förvaringsplats	Teknik- och fastighetsförvaltningen, Stadshuset, E 349

Underskrift

Frånvarande ledamöter

Jan van der Horst (S)

Anna Östholm (L)

Närvarande ersättare

Ali Khatab (MP), §§ 127

Pauline Stuesson (KD)

Cassandra Romo (M)

Carl-Johan Aberger (M)

Övriga närvarande

Hans Näslund, direktör

Linnea Viklund, enhetschef/biträdande direktör

Lars Wiberg, enhetschef/stadsträdgårdsmästare

Thomas Wulcan, enhetschef

Ulf Palm, kommunikationsstrateg

Marianne Holgersson, landskapsarkitekt

Malin Lundell, landskapsingenjör

Jenny Bergström, transportrådgivare

Kerstin Isaksson, stadsbiolog, § 126

Karin Widén, samhällsbyggnadsstrateg, Stadsledningskontoret

Kerstin Herbertsson, nämndsekreterare

§ 126

Dnr TN 2018/00270-1.7.1

Yttrande över betänkandet Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses - SOU 2017:34

Beslut

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har fått följande betänkande på remiss Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34. Remissen har även skickats till fastighetsnämnden och byggnadsnämnden.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har i tjänstutlåtande, daterat den 13 augusti 2018, lämnat förslag till beslut:

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till teknik- och fastighetsförvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Teknik- och fastighetsförvaltningen
Lars David Wiberg
Epost: lars.david.wiberg@vasteras.se

Kopia till
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Yttrande över betänkandet Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34.

Förslag till beslut

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har fått följande betänkande på remiss *Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses, SOU 2017:34*. Remissen har även skickats till fastighetsnämnden och byggnadsnämnden.

Bakgrund och innehåll

Regeringen beslutade den 17 mars 2016 (dir. 2016:23) att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föreslå åtgärder för en mer effektiv tillämpning av ekologisk kompensation. Uppdraget var att identifiera och föreslå åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploatering och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Syftet med kompensationsåtgärderna är att motverka nettoförlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Utredningen ger ett antal åtgärdsförslag:

- a) Förslag till ändringar i:
 - Miljöbalken
 - Lag om kontinentalsockeln
 - Väglag och vägförordning
 - Lag och förordning om byggande av järnväg
 - Lag om Sveriges ekonomiska zon
 - Ellagen
 - Plan- och bygglagen
 - Nationalparksförordningen

- b) Införande av försöksverksamhet med kompensationspooler som förmedlar värdeskapande insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- c) Öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder

Fastighetsnämnden och byggnadsnämnden yttrar sig om frågor som rör miljöbalken och plan- och bygglagen. Tekniska nämnden yttrar sig dessutom om frågor som rör ändringar i väglag och vägförordning. Förändringar i övriga lagar berör inte tekniska nämndens verksamheter.

Utredningens övergripande slutsats är att:

- Kunskapen om behovet av ekologisk kompensation och tillämpning av lämpliga rutiner och metoder kommer att öka
- Tillämpningen av ekologisk kompensation kommer att öka, vilket kommer att motverka förlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- Vid tillämpning av skadelindringshierarkin kommer en ökad ekologisk kompensation inte att hindra fortsatt exploatering.
- Fokus på förutsägbarhet, konsekvens och effektivitet i befintligt prövningssystem med för att ekologisk kompensation endast kommer att ha en marginell påverkan på total kostnad och tidsåtgång vid exploatering.

Principerna för kompensation, inklusive den s.k. skadelindringshierarkin, tillämpas redan, men föreslagna lagförändringar innebär att detta tydliggörs i miljöbalken och innebär att man vid tillstånds- och dispensprövning i första hand ska undvika skada, i andra hand vidta skyddsåtgärder och i tredje hand återställningsåtgärder. Vid beslut om att en verksamhet eller åtgärd ska tillåtas, ska man överväga rimliga kompensationsåtgärder. Krav på redovisning av kompensationsåtgärder ställs redan i MKB-processen, vilket enligt utredningen leder till ökad förutsägbarhet och effektivitet.

Ändringarna i miljöbalken innebär:

- Införande av krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder som underlag i MKB.
- Införande av obligatoriskt krav att bedöma behovet av ekologisk kompensation i 16 kap. miljöbalken
- Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning för tillståndspliktiga och dispenspliktiga verksamheter enligt MB ska framgå tydligt av 2 kap. i MB¹
- Tillägg om kompensationsvillkor i regeln i 22 kap. i MB om vad en dom i förekommande fall ska innehålla

¹ Tvådelad prövning innebär att om påverkan från en åtgärd eller verksamhet inte kan begränsas i tillräcklig utsträckning bör inte kompensationsåtgärder kunna läggas till grund för ett beslut att lämna tillstånd eller dispens. Först efter att prövningsmyndigheten bedömt att verksamheten eller åtgärden kan tillåtas aktualiseras frågan om krav på kompensationsåtgärder är motiverade.

- Obligatoriskt krav på kompensation för dispens från biotopskyddsområden, kulturresevat samt nationalparker för sådana åtgärder som påverkar skyddssyftet med området

Ändringarna i väglagen innebär:

- Att vägplaner kommer att omfattas av krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder i MKB
- Att vägplaner som inte innebär betydande miljöpåverkan föregås av ett förenklat underlag enligt bestämmelser i vägförordningen. (Planerade kompensationsåtgärder bör redovisas även i sådant underlag.)
- Bedömning av behov av ekologisk kompensation och planerade kompensationsåtgärder ska redovisas i vägplan enligt väglagen.
- Kompensationsåtgärder utanför planområdet ska redovisas i underlag för fastställelsebeslut
- Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning i kapitel 2 i MB ska gälla vid prövning av ärenden enligt väglagen

Försöksverksamhet med kompensationspooler

Kompensationspooler innebär att tillskapade värden i form av ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster ska kunna säljas via en kompensationspool till dem som behöver kompensera för motsvarande värden. Fördelarna med kompensationspooler är att det är lättare att kompensera för ett specifikt värdebortfall. Det är viktigt att det inte blir fråga om att man kan köpa sig fri från ansvar, utan att kompensationen verkligen motsvarar de värden som går förlorade. Då detta koncept, enligt utredningen, har visat sig framgångsrikt i andra länder, föreslår man en försöksverksamhet med kompensationspooler i ett antal län i samarbete med exempelvis Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Boverket, Trafikverket m.fl. Denna försöksverksamhet föreslås pågå under fem år och Naturvårdsverket ansvarar för utvärdering och om huruvida verksamheten ska permanentas, förlängas eller avvecklas.

Övriga förslag

Utredningen föreslår att följande initieras av Regeringen.

- Vägledning för ekologisk kompensation med tydligt fokus på betydelsen av att kompensera för förlust av biologisk mångfald och förlorade ekosystemtjänster. (Uppdraget bör ges till Naturvårdsverket, som tar fram vägledningarna i samarbete med andra statliga myndigheter.)
- Vägledning för ekologisk kompensation med tydligt fokus på betydelsen av att kompensera för förlorade ekosystemtjänster inom planlagt område, med extra stort fokus på kulturella ekosystemtjänster som hälsa, sinnliga upplevelser och sociala interaktioner. (Uppdraget bör ges till Boverket, som tar fram vägledningen i samarbete med andra statliga myndigheter.)
- Stimulera ökad användning av såväl frivilliga som obligatoriska ekologiska kompensationsåtgärder. (Föreslagna myndigheter sprider information om ekologisk kompensation.)

Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34) finns i sin helhet på http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2017/04/SOU-2017_34_webb.pdf.

Yttrande

Teknik- och fastighetsförvaltningen finner att utredningens förslag till stor del är i linje med det arbetssätt som redan tillämpas inom Västerås stad. Skadelindringshierarkin lyfts fram i stadens egna dokument om balanseringsprinciper. Det går utifrån dagens lagstiftning att ställa krav på kompensationsåtgärder i samband med dispensärenden och erfarenheter från förvaltningens sida är att Länsstyrelsen i Västmanland använder sig av den möjligheten redan idag. Utredningens förslag om att göra krav på kompensation obligatoriskt kommer inte medföra någon praktisk skillnad utan snarare kommer det att underlätta genomförande och uppföljning av villkorat beslut. Även förslagen till förändringar i väglagen är i linje med det arbetssätt som redan tillämpas.

Möjligheten att ställa krav på kompensationsåtgärder i ett exploateringsavtal ökar om kravet finns med i detaljplanen, eftersom att det då blir tydligt att kompensation krävs för genomförandet av detaljplanen. Förvaltningen finner det önskvärt att det förtydligas i lagstiftningen att kompensationsåtgärder är möjliga att reglera i ett exploateringsavtal. Förvaltningen anser att krav på kompensationsåtgärder i vissa detaljplaner bör kunna avse åtgärder även utanför detaljplanens område när likvärdig kompensation inte kan ske i ett detaljplansområde.

Förvaltningen stödjer förslaget med en försöksverksamhet av kompensationspooler. I samband med framtagande av Balanseringsprinciper för natur- och kulturvärden i samband med exploatering och samhällsbyggnad, antagen av KF 2015-09-03, studerade man arbetet med kompensationspooler i andra länder men kom fram till att det inte fanns juridiskt stöd att arbeta med metodiken i Sverige. Kompensationspooler kan vara ett sätt att möjliggöra kompensation även för små markägare och vid mindre exploateringar. Små markägare kan ha svårigheter att använda sig av kompensationsåtgärder då de inte har rådighet över mark. Det finns också en risk att kompensationen styrs av vad som blir möjligt för markägaren att genomföra och då skulle kompensationspooler kunna bidra till att istället genomföra projekt som skapar ett större mervärde. Det är viktigt att framhålla att det måste finnas en koppling mellan de naturvärden som tas i anspråk och vad kompensationspoolen ska användas till. Med tanke på de risker ett sådant system kan innebära (att man skapar ett system för att köpa sig fri från ansvar), är det bra att man börjar med en försöksverksamhet, för att finna styrkor och svagheter i systemet med kompensationspooler.

I dag skiljer sig tillämpning av ekologisk kompensation mellan olika län och olika ärendetyper.

Liknande intrång kan innebära mycket olika krav på kompensation. Teknik- och fastighetsförvaltningen finner att utredningens förslag till stor del befäster det arbetssätt som redan finns inom Västerås stad. Skadelindringshierarkin i miljöbalken stämmer bra överens med den som lyfts fram i stadens egna dokument om balanseringsprinciper. Det går utifrån dagens lagstiftning att ställa krav på kompensationsåtgärder och upplevelsen från förvaltningens sida är att Länsstyrelsen i Västmanland använder sig av den möjligheten redan idag. Utredningens förslag om att göra krav på kompensation obligatoriskt kommer inte medföra någon praktisk skillnad.

För att kunna använda ekologisk kompensation som ett effektivt styrmedel behövs tydlig vägledning och information om tillämpning och utformning. Förvaltningen är därför positiv till förslaget öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder.

Hans Näslund
Direktör

Lars Wiberg
Enhetschef

Sammanfattning

Uppdraget

Uppdraget har varit att identifiera och föreslå åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploatering och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Åtgärderna ska syfta till att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Övergripande slutsats

Innebörden av våra förslag är:

- Kunskapen om behovet av ekologisk kompensation och tillämpningen av lämpliga rutiner och metoder kommer att öka.
- Tillämpningen av ekologisk kompensation kommer att öka, vilket i sin tur motverkar förluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Vid tillämpning av den i utredningsdirektivet påtalade skadelindringshierarkin, kommer en ökad ekologisk kompensation inte att hindra fortsatta exploateringar.
- Genom förslagets fokus på förutsägbarhet, konsekvens och effektivitet i befintligt prövningssystem, kommer den ekologiska kompensationen endast att ha marginell påverkan på en exploaterings totala kostnad och tidsåtgång.

Bakgrund

Historiskt finns det gott om exempel på motsättningar mellan mark-exploatering och miljöhänsyn. Olika intressen kan upplevas stå emot varandra och ibland vara oförenliga. Ekologisk kompensation är ett sätt att balansera och överbrygga detta förhållande.

Rätt utformad kan ekologisk kompensation leda till att fler bygg- och infrastrukturprojekt utformas på ett sådant sätt att samhällsekonomisk nytta av biologisk mångfald och ekosystemtjänster inte går förlorad.

Utredningen har haft att beakta såväl farhågor om att krav på ekologisk kompensation skulle riskera att förhindra enskilda exploateringar, som en oro över att möjligheten till att använda ekologisk kompensation skulle leda till att fler exploateringar genomförs.

Vi ser ekologisk kompensation som ett stöd för samhällsnyttiga investeringar, snarare än ett hinder. Detta genom att förlorade naturvärden ersätts.

Utredningens förslag avseende ekologisk kompensation syftar till att bidra till att behovet av bygg- och infrastrukturprojekt tillgodoses, samtidigt som nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster motverkas.

Begreppet ekologisk kompensation

Med ekologisk kompensation avser utredningen gottgörelse av skada på naturmiljö som utgör allmänna intressen, såsom arter, naturtyper, ekosystemfunktioner och upplevelsevärden. Gottgörelsen kan ske genom att den som orsakat skada tillför nya värden eller säkerställer befintliga värden som annars skulle riskera att gå förlorade.

Åtgärdsförslag

- a) Utveckla befintlig lagstiftning genom ändringar i miljöbalken, PBL och annan lagstiftning.
- b) Införa försöksverksamhet av kompensationspooler, som förmedlar värdeskapande insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

- c) Öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation genom praktiska vägledningar och stimulering av såväl frivilliga som obligatoriska kompensationsåtgärder.

A) Föreslagna lagändringar

Förslagen till utveckling av befintlig lagstiftning syftar till att öka förutsägbarheten och effektiviteten av tillämpning av ekologisk kompensation. Tillämpningen av de krav på kompensation som redan gäller har varit ojämn och oförutsägbar. Det kan bero på att reglerna om kompensation delvis haft en undanskymd placering.

Krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder i MKB och krav på att efterföljande prövning tar om hand förslag på kompensationsåtgärder ställs numera i EU:s MKB-direktiv. Det gäller för miljökonsekvensbeskrivningar som omfattas av direktivet. Regleringen måste genomföras i Sverige.

Utredningens förslag ökar förutsägbarheten genom att tydliggöra det redan gällande kravet på underlag vid tillståndsprövning och dispensprövning rörande planerad ekologisk kompensation, liksom att krav ska ställas på kompensationsåtgärder som inte är orimliga. Den så kallade skadelindringshierarkin tydliggörs i miljöbalken så att det framgår att man vid tillståndsprövning och dispensprövning i första hand ska undvika skada, i andra hand vidta skyddsåtgärder och i tredje hand återställningsåtgärder. När det visar sig att en verksamhet eller åtgärd kan tillåtas efter sådana hänsyn ska man överväga rimliga kompensationsåtgärder. Genom att krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder ställs tidigt redan i MKB-processen bedömer utredningen att förutsägbarheten och därmed effektiviteten i prövningarna avseende kompensationsåtgärder kommer att öka.

Kommuner som vill arbeta med ekologisk kompensation i planeringen ges enligt förslagen bättre förutsättningar för det genom att de kan planera för kompensationsområden och grön infrastruktur i översiktsplaneringen. Kopplat till det ges kommuner möjlighet att ställa krav på kompensationsåtgärder i detaljplaneringen.

I andra sektorslagar som hänvisar till miljöbalken (exempelvis väglagen och ellagen) och där beslut föregås av miljökonsekvensbeskrivningar kommer det enligt förslagen också att finnas möjlighet att ställa krav på ekologisk kompensation.

Ändringar i miljöbalken

1. Inför krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder som underlag i MKB.
2. Inför obligatoriskt krav att bedöma behovet av ekologisk kompensation i 16 kap. miljöbalken.
3. Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning för tillståndspliktiga (enligt 9 och 11 kap.) och dispenspliktiga (enligt 7, 8 och 11 kap.) verksamheter enligt miljöbalken ska framgå tydligt av 2 kap. miljöbalken.
4. Gör ett tillägg om kompensationsvillkor i regeln i 22 kap. miljöbalken om vad en dom i förekommande fall ska innehålla.
5. Inför obligatoriskt krav på kompensation för dispens från biotopskyddsområden, kulturresevat samt nationalparker för sådana åtgärder som påverkar skyddssyftet med området.

Ändringar i PBL

6. Ett tydliggörande tillägg bör ske i 2 kap. PBL, om vikten av ekologiskt funktionella landskap och att kopplingen mellan grön infrastruktur och lämpliga kompensationsåtgärder behöver stärkas i planeringsarbetet varvid det också tydliggörs att de vida bestämmelserna i 2 kap. PBL utgör grund för kompensationsåtgärder.
7. Inför en 4 kap. 12 a § i PBL som tydligt anger att kompensationsåtgärder för biologisk mångfald och ekosystemtjänster får bestämmas i detaljplan.
8. Inför en ändring i 4 kap. och 14 § PBL för att i detaljplan kunna ställa krav på kompensationsåtgärder i bygglov, startbesked eller slutbesked för åtgärd som innebär väsentligt ändrad markanvändning.

Ändringar i väglagen

9. Vägplaner kommer att omfattas av krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder i MKB.
10. Vägplaner som inte innebär betydande miljöpåverkan föregås av ett förenklat underlag enligt bestämmelser i vägförordningen. Planerade kompensationsåtgärder bör redovisas även i sådant underlag.
11. Bedömning av behov av ekologisk kompensation och planerade kompensationsåtgärder ska redovisas i vägplan enligt väglagen.
12. Kompensationsåtgärder utanför planområdet ska redovisas i underlag för fastställelsebeslut.
13. Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning i kap. 2 miljöbalken ska gälla vid prövning av ärenden enligt väglagen.

Ändringar i lagen om byggande av järnväg

14. Järnvägsplaner kommer att omfattas av krav på redovisning av planerade kompensationsåtgärder i MKB.
15. Järnvägsplaner som inte innebär betydande miljöpåverkan föregås av ett förenklat underlag enligt bestämmelser i vägförordningen. Planerade kompensationsåtgärder bör redovisas även i sådant underlag.
16. Bedömning av behov av ekologisk kompensation och planerade kompensationsåtgärder ska redovisas i järnvägsplan enligt lagen om byggande av järnväg.
17. Kompensationsåtgärder utanför planområdet ska redovisas i underlag för fastställelsebeslut.
18. Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning i kap. 2 miljöbalken ska gälla vid prövning av ärenden enligt lagen om byggande av järnväg.

Ändringar i andra sektorslagar

19. Utredningen föreslår att ellagen ska ändras så att det tydligt framgår att villkor om kompensationsåtgärder kan föreskrivas enligt ellagen. Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning i kap. 2 miljöbalken ska gälla vid prövning av tillstånd enligt ellagen.
20. Utredningen föreslår att kontinentalsockellagen ska ändras så att det tydligt framgår att villkor om kompensationsåtgärder kan föreskrivas enligt kontinentalsockellagen. Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning i kap. 2 miljöbalken ska gälla vid prövning av tillstånd enligt kontinentalsockellagen.
21. Utredningen föreslår att lagen om ekonomisk zon ska ändras så att det tydligt framgår att villkor om kompensationsåtgärder kan föreskrivas enligt lagen om ekonomisk zon. Skadelindringshierarkin och principen om en tvådelad prövning i kap. 2 miljöbalken ska gälla vid prövning av tillstånd enligt lagen om ekonomisk zon.

B) Försöksverksamhet av kompensationspooler

Det i Sverige nya begreppet kompensationspooler handlar om att markägare, eller annan aktör, skapar naturvärden i form av ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster. De värden som skapas kan sedan säljas, via en kompensationspool till dem som behöver kompensera för motsvarande värden, vilka går förlorade vid en specifik exploatering.

Det finns ett antal fördelar med kompensationspooler

- tillgång till möjliga kompensationsmarker och kompensationsåtgärder underlättas
- bedömning av olika områdets kompensationsvärde är förberedda eller utförda
- åtgärder är redan planerade, påbörjade eller t.o.m. genomförda
- ansvaret för genomförande och förvaltning av compensationen, övergår till aktör med relevant kompetens.

Kompensationspooler har visat sig framgångsrika i andra länder. Utredningen föreslår att de testas även i Sverige. Vi föreslår en försöksverksamhet som i första hand syftar till att kompensera förluster av tätortsnära naturmiljöer och områden för rekreation, när områden planläggs enligt plan- och bygglagen.

22. Utredningen föreslår att regeringen ger ett antal län (t.ex. Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Länsstyrelsen i Skåne) i uppdrag att utveckla och genomföra en försöksverksamhet med kompensationspooler i samarbete med intresserade kommuner i respektive län. Arbetet bör ske i samarbete med t.ex. Naturvårdsverket, Boverket, Skogsstyrelsen Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Trafikverket, Folkhälsomyndigheten och Riksantikvarieämbetet.

Försöksverksamheten föreslås pågå under 5 år. Medverkande kommuner söker projektfinansiering hos länsstyrelsen. Naturvårdsverket ansvarar för att försöksverksamheten utvärderas och föreslår därefter om försöksverksamheten ska permanentas, förlängas eller avvecklas.

C) Övriga förslag

För att öka kunskapen om och användandet av ekologisk kompensation föreslår utredningen tre ytterligare åtgärder.

23. Regeringen bör ge Naturvårdsverket i uppdrag att tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverk, Boverket, Trafikverket, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och Folkhälsomyndigheten att ta fram vägledningar för ekologisk kompensation med ett tydligt fokus på betydelsen av att kompensera för förlust av biologisk mångfald och förlorade ekosystemtjänster. Målgrupp är exploatörer, tillståndsgivare, länsstyrelser, kommuner och övriga intressenter.

24. Regeringen bör ge Boverket i uppdrag att tillsammans med Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Trafikverket, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och Folkhälsomyndigheten ta fram en vägledning för ekologisk kompensation med ett tydligt fokus på betydelsen av att kompensera för

förlorade ekosystemtjänster inom planlagt område. Här ligger ett extra stort fokus på kulturella ekosystemtjänster som hälsa, sinnliga upplevelser och sociala interaktioner. Platsens psykosociala kvaliteter ska beaktas utöver hänsyn till olika arter på platsen och deras livsmiljöer samt övriga ekosystemtjänster. Särskilt viktiga är också reglerande ekosystemtjänster som vattenfördröjning, luftrening och temperaturreglering. Målgrupp är exploatörer, tillståndsgivare, länsstyrelser, kommuner och övriga intressenter.

25. Utredningen föreslår regeringen att stimulera en ökad användning av såväl frivilliga som obligatoriska ekologiska kompensationsåtgärder, genom att sprida information om ekologisk kompensation med hjälp av de myndigheter som har föreslagits få i uppdrag att ta fram vägledningar för ekologisk kompensation.

Andra förslag som övervägts

I direktivet anges att utredningen ska redovisa övriga åtgärder som övervägts, men inte föreslås. Dessa kan sammanfattas i följande punkter:

1. Exploateringsavgift för ekologisk kompensation.
2. Tydliggörande av materiell grund i 2 kap. 3 § miljöbalken för ekologisk kompensation.
3. Möjlighet att besluta om kompensation vid tillsyn i form av förprovning även avseende miljöfarliga verksamheter.
4. Möjlighet att i detaljplan ställa krav på tillåtna värden för alla typer av störningar som omfattas av miljöbalken.
5. Införande av en regel i 16 kap. miljöbalken för tillståndspliktiga och dispenspliktiga verksamheter och åtgärder om obligatoriskt krav på kompensationsåtgärder för tillstånd som innebär att mark eller vattenområde tas i anspråk. I sådana fall skulle i rimlig utsträckning gottgöras för kvarstående skada på biologisk mångfald och ekosystemtjänster som kunde förutses efter det att undvikande, skyddsåtgärder och restaureringsåtgärder har vidtagits.
6. Möjliga följdändringar till utredningens förslag avseende beskrivning av skadelindringshierarkin.

7. Utredningsuppdrag till Boverket avseende psykosociala faktorer i den bebyggda miljön.
8. Statlig utredning om ekosystemtjänster och plan- och bygglagen för en hållbar stadsutveckling.
9. Beredningsgrupp för ekologisk kompensation.